

II OSA. KÜSIMUSED. 60 P

Õpilase ees- ja perekonnanimi: _____

EESTI AJALUGU 30 p

I. EESTI 1918–1944 10 p

1. Sündmused Eesti ajaloos. 3 p

1.1. Millised tabeli keskmises lahtris nimetatud sündmused toimusid enne ja millised pärast Konstantin Pätsi nimetamist Eesti Vabariigi presidendiks? Märki tabeli sobivasse lahtrisse pluss (+). 2 p (4–5 õiget 2 p, 2–3 õiget 1 p)

Enne	Konstantin Päts nimetatakse Eesti Vabariigi presidendiks	Pärast
	1934. aasta riigipööre	
	Juuniküüditamine	
	Teise maailmasõja algus	
	Esimene põhiseadus	
	Baaside leping	

1.2. Vali üks sündmus eelmisest ülesandest ja selgita selle olulisust Eesti ajaloos. 1 p

Sündmus: _____

Selgitus: _____

2. Millised väited iseloomustavad Eesti Vabariigi kultuurielu maailmasõdade vahel? Märki õige väite ette pluss (+) ja vale ette miinus (–). 2 p (4 õiget 2 p, 2–3 õiget 1 p)

- ☐ Tegevust alustas Eesti Televisioon.
- ☐ Tartu Ülikoolis toimus üleminek eestikeelsele õppetööle.
- ☐ Asutati Kultuurkapital.
- ☐ Eesti sporti esindasid rahvusvahelistel võistlustel edukalt raskejõustiklased ja laskurid.

Täidab
hindaja

3 p

☐ ÜL 1

2 p ☐ 1

1 p ☐ 2

2 p

☐ 3 ÜL 2

3. Kirjuta toodud märksõnade põhjal lahti vaikiva ajastu iseloomustus. Üks näide on ette antud. 3 p

Täidab
hindaja

3 p

ÜL 3

Märksõna	Selgitus
President	1938. aasta põhiseaduse alusel loodi presidendi ametikoht ning presidendiks sai Konstantin Päts.
Riigikogu	
Sõnavabadus	
Erakondade tegevus	

4. Milles seisnes maareform? Iseloomusta kahe näite abil. 2 p

2 p

ÜL 4

- 1) _____
- 2) _____

II. EESTI 1944–1991 13 p

1. Mille poolest erinesid Eesti Vabariigi aegne majandus ja Nõukogude Eesti majandus? Täida tabel, üks näide on ette antud. NB! Vastuses ära kasuta eitust. 4 p

4 p

ÜL 1

Eesti Vabariik 1920–1940	Eesti NSV
Tööstuses on vähe suurettevõtteid.	Tööstuses valitsevad suurettevõtted.
Ettevõtted on enamasti eraomanduses.	
Peamine põllumajandusüksus on talu.	
Tööstuses kasutatakse peamiselt kohalikku toorainet.	
Turumajandus.	

2. Kuidas väljendasid eestlased oma rahulolematust nõukogude võimuga? Too kaks vastupanuvõitluse vormi. 2 p

2 p

ÜL 2

- 1) _____
- 2) _____

3. Millised väited iseloomustavad olukorda Nõukogude Eestis? Märki õiged väited plussiga (+) ja valed väited miinusega (-). 2 p (4 õiget 2 p, 2–3 õiget 1 p)

Väide	+/-
1949. aasta märtsiküüditamise tulemusena hoogustus kolhoosidesse astumine.	
Tegelik võim ENSV-s kuulus Eestimaa Kommunistliku Partei keskkomitee büroole.	
Eesti NSV piirid kattusid teise maailmasõja eelsete Eesti Vabariigi piiridega.	
„40 kiri“ avalikustati kõigis riiklikes ajalehtedes ning selle üle diskuteeriti põhjalikult.	

Täidab
hindaja

2 p

 8

ÜL 3

4. Mis on industrialiseerimine? Selgita mõiste lahti ja too näide ühest industrialiseerimise negatiivsest tagajärjest Eesti jaoks. 2 p

Industrialiseerimine – _____

Negatiivne tagajärg – _____

2 p

ÜL 4

1 p

 9

1 p

 10

5. Kirjuta tabelisse kirjelduse kõrvale õige organisatsiooni/liikumise nimetus. Üks nimetus jääb üle. 3 p

Eestimaa Rahvarinne (rahvarinne), Eesti Rahvusliku Sõltumatuse Partei (ERSP), Eesti Muinsuskaitse Selts (EMS), Eesti NSV Töötajate Internatsionaalne liikumine (interrinne)

Organisatsiooni/liikumise kirjeldus	Nimetus
1988. aastal asutatud erakond, mis seadis enda eesmärgiks Eesti iseseisvuse taastamise.	
Impeeriumimeelne liikumine, mille liikmed pooldasid Nõukogude Liidu säilimist.	
Kõige olulisem rahvaliidumine Eestis, mis organiseeris muuhulgas Balti keti ja Eestimaa Laulu.	

3 p

 11

ÜL 5

III. EESTI 1991–2004 7p

1. Otsusta, millised poliitikud on kujutatud fotodel ning märki foto all olev täht (A–D) tabeli teise veeru sobivasse lahtrisse. Tabeli kolmanda veeru sobivasse lahtrisse märki fotode all toodud vastavat isikut iseloomustava kirjelduse number (1–4). 4 p (iga õige rida 1 p)

Poliitik	Täht foto all	Kirjelduse number
Arnold Rüütel		
Mart Laar		
Edgar Savisaar		
Lennart Meri		

A

B

C

D

1. Eesti Ülemnõukogu esimees Eesti iseseisvuse taastamise ajal.
2. Eestimaa Rahvarinde üks asutajaid.
3. Välisminister Eesti iseseisvuse taastamise ajal.
4. 1992. aastal ametisse asunud esimene põhiseadusjärgne peaminister, erakonna Isamaa liige.

2. Majandus. 3 p

2.1. Selgita mõisted. 2 p

Rahareform – _____

Erastamine – _____

2.2. Mis oli erastamise tulemus Eesti jaoks? 1 p

Täidab
hindaja

4 p

12

ÜL 1

3 p

13

ÜL 2

1 p

13

1 p

14

1 p

15

XX SAJANDI AJALUGU 30 p

Täidab
hindaja

IV. MAAILM KAHE MAAILMASÕJA VAHEL 10 p

1. Loe teksti ning vasta küsimustele teksti ja oma teadmiste põhjal. 3 p

Rahvasteliit on välja kasvanud üleilmlise rahu aatest. /.../ Tõsi, endine karjuv vaimustus asja vastu on suurel määral kadunud, kuid seda tugevam on vaikne töö, mida Rahvasteliit praegu teeb, üleüldise rahu kindlustamiseks.

Pea kõikides Euroopa riikides, kui ka maadel väljastpoolt Euroopat töötavad Rahvasteliidu seltsid kellede eesmärgiks on rahuaate ohutamine rahvaste hulgas, tutvustades inimesi Rahvasteliidu põhimõtetega. Rahvasteliit peab olema rahvusvahelise õiguse kaitsjaks, vahekohtunikuks rahvusvahelistes tüliküsimustes, rahvusvahelise koostöö orgaaniks ja ainsamaks abinõuuks nende pahede kõrvaldamiseks, mis maailma rahu ähvardavad.

Allikas: <http://arvamus.postimees.ee/3695909/>

postimees-1923-aastal-uleilmlisest-rahust?_ga=1.267233036.384689381.1474539118

3 p
☐ ÜL 1

1.1. Mis 1914–1918 toimunud sündmus viis Rahvasteliidu asutamiseni? 1 p

1 p ☐ 16

1.2. Nimeta teksti põhjal üks Rahvasteliidu ülesanne. 1 p

1 p ☐ 17

1.3. Kas Rahvasteliit sai oma ülesandega hakkama? Märki sobiv vastus plussiga (+) ja põhjenda valitud seisukohta. 1 p

Jah

☐

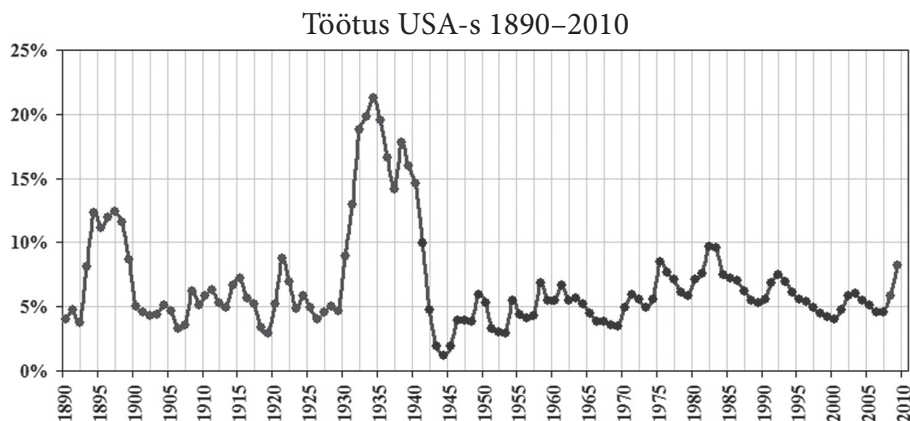
Ei

☐

Põhjendus: _____

1 p ☐ 18

2. Vasta küsimustele, tuginedes graafikule ja oma teadmistele. 4 p

2.1. Mis aastakümnel oli töötuse kasv kõige kiirem? 1 p

2.2. Nimeta selle kiire kasvu peamine põhjus. 1 p

2.3. Mis oli *New Deal*? 1 p

2.4. Kes oli *New Deal*'i autor, keda on kujutatud ka fotol? 1 p

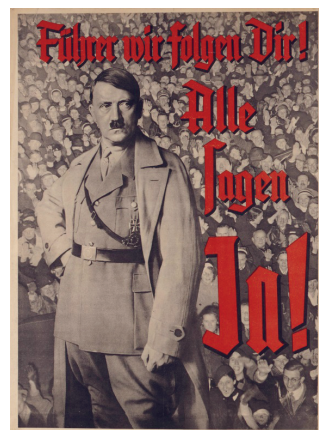
3. Vasta küsimustele plakati toel ja oma teadmiste põhjal. 3 p

3.1. Millist totalitaarsele korrale iseloomulikku joont väljendab plakat? 1 p

3.2. Keda on kujutatud plakatil esiplaanil? 1 p

3.3. Mis on natsionaalsotsialism? 1 p

Führer, me järgneme Sulle!
Kõik ütlevad „Jah”!

Täidab
hindaja
4 p

ÜL 2

1 p 19

1 p 20

1 p 21

1 p 22

3 p
 ÜL 3

1 p 23

1 p 24

1 p 25

SA INNOVE

V. TEINE MAAILMASÕDA 6 p

1. Kanna sündmuste ees olev täht sündmuste toimumise järjekorras ajateljele. Alusta varaseimast. NB! Aastaarvude märkimine ei ole vajalik. 2 p (kõik sündmused õiges järjestuses 2 p, 2–3 sündmust omavahel õiges järjestuses 1 p)

- A – Atlandi harta
B – Teherani konverents
C – Potsdami konverents
D – teise maailmasõja algus

Täidab
hindaja

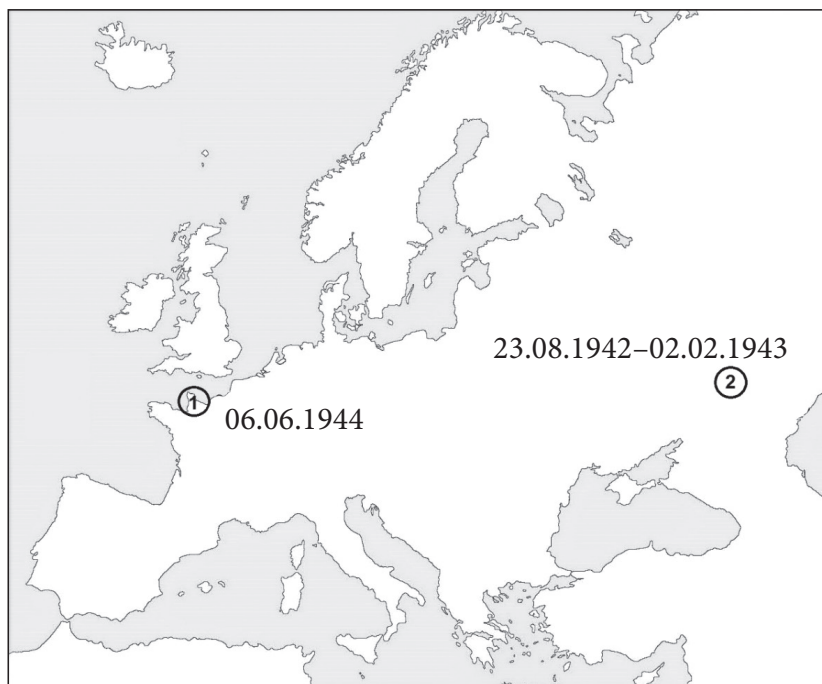
2 p

ÜL 1

2. Töö kaardiga. Millised teise maailmasõja lahingud on kaardil märgitud ja mida need muutsid teise maailmasõja käigus? Vasta küsimustele atlase kaardi nr 95, lk 84 ja oma teadmiste põhjal. 4 p

4 p

ÜL 2

1) Kaardil nr 1, lahingu nimi: _____

Mida muutis teise maailmasõja käigus? _____

2) Kaardil nr 2, lahingu nimi: _____

Mida muutis teise maailmasõja käigus? _____

1 p

1 p

1 p

1 p

VI. KÜLM SÕDA. NSV LIIDU JA IDABLOKI LAGUNEMINE 10 p

Täidab
hindaja

1 p

ÜL 1

1. Vali üks kriisidest ja selgita, kuidas see süvendas pingeid külmas sõjas. 1 p

Berliini blokaad, Kuuba kriis, Korea sõda, Vietnami sõda

Kriis: _____

Selgitus: _____

2. Vasta küsimustele teksti ja oma teadmiste põhjal. 4 p

4 p

ÜL 2

Washington, 4. aprill 1949

Käesoleva lepingu osalised kinnitavad oma usku Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni harta eesmärkidesse ja põhimõtetesse ning soovi elada rahu kõigi rahvaste ja valitsustega.

Nad on kindlalt otsustanud kaitsta oma rahvaste vabadust, ühispärandit ja ühiskonda, mis rajaneb demokraatia, isikuvabaduse ja õiguse ülimuse põhimõtetel.

Nad püüavad soodustada Põhja-Atlandi piirkonna stabiilsust ja heaolu. Nad on otsustanud ühendada oma jõupingutused kollektiivse kaitse ning rahu ja julgeoleku säilitamise nimel.

Allikas: <http://www.vm.ee/et/pohja-atlandi-leping>

2.1. Mis organisatsiooni asutamisega on tegemist? 1 p

1 p

SA INNOVE

2.2. Mis oli lepingu eesmärk? Too teksti põhjal välja kaks eesmärki. 2 p

1) _____

2) _____

2 p

2.3. Miks on Eesti Vabariigi jaoks sellesse organisatsiooni kuulumine vajalik? 1 p

1 p

3. Vaata pilti ning vasta järgnevatele küsimustele. 2 p

2 p

ÜL 3

3.1. Kes on fotol? 1 p

1 p

3.2. Fotol oleva isikuga seostuvad mõisted „glasnost“ ja „perestroika“. Selgita vabal valikul kas glasnosti või perestroika mõiste tähendust. 1 p

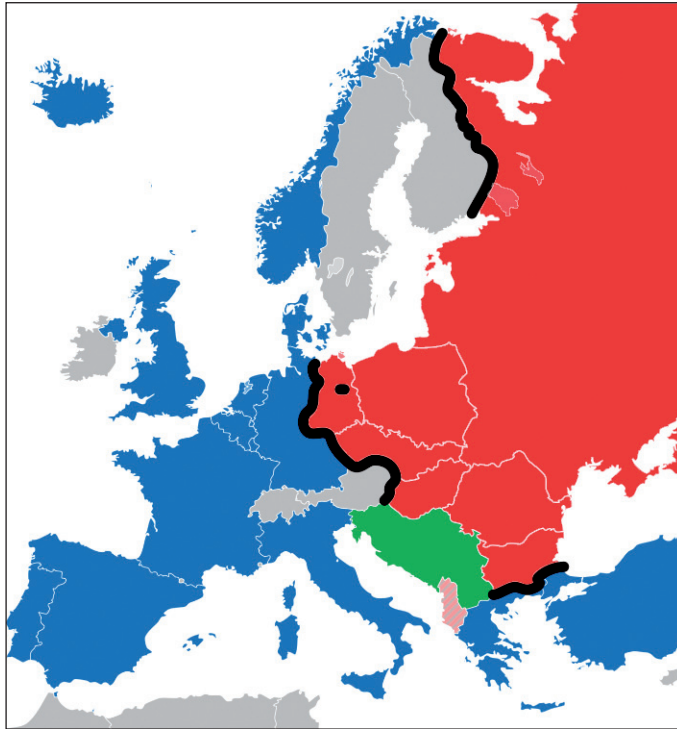
Mõiste: _____

Selgitus: _____

1 p

4. Euroopa kaart külma sõja ajal. Vasta küsimustele kaardi toel ja oma teadmiste põhjal. 3 p

4.1. Miks on Eesti kujutatud kaardil punase värviga? 1 p

4.2. Mida tähistavad Euroopa kaardil hall ala ja must joon? 2 p

Hall ala –

Must joon –

Täidab
hindaja

3 p

ÜL 4

1 p 37

1 p 38

1 p 39

VII. KULTUUR XX SAJANDIL. ELUOLU XX SAJANDI TEISEL POOLEL 4 p

1. Mis tehnikasaavutused võeti kasutusele enne, mis pärast teist maailmasõda? Märki õige vastus plussiga (+). 2 p (5–6 õiget 2 p, 3–4 õiget 1 p)

2 p

ÜL 1

Enne teist maailmasõda	Tehnikasaavutused	Pärast teist maailmasõda
	Internet	
	raadio	
	tramm	
	mikrolaineahi	
	nutitelefon	
	auto	

2. Millisel viisil aitas filmikunst kaasa diktaatorite ideede levitamisele? 1 p

Täidab
hindaja

1 p

ÜL 2

3. Kas naistele valimisõiguse andmine parandas nende seisundit ühiskonnas? Märki vastus plussiga (+) ja põhjenda valitud seisukohta. 1 p

1 p

ÜL 3

Jah

Ei

Põhjendus:

Eksamitöös kasutatud piltide allikad:

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/9/9c/US_Unemployment_1890-2009.gif/383px-US_Unemployment_1890-2009.gif

http://www.presidentprofiles.com/images/prh_01_img0065.jpg

<https://www.dhm.de/fileadmin/medien/lemo/images/pl007052.jpg>

http://www.telegram.ee/wp-content/uploads/2013/04/Mart_Laar_2011.jpg

<http://100leaders.org/sites/default/files/gorbachev-ria-archive.jpg>

https://www.president.ee/images/stories/riigipead/ryytel_v.jpg

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/41/Edgar_Savisaar_2005.jpg

https://www.president.ee/images/stories/riigipead/lennartmeri_v.jpg

MUSTAND

